

Muhulane

Nr 3 (328)

Märts 2017 (paastukuu)

Muhu leht

Muhu valla tunnustused 2016:

hariduspreemia – Rita Reinart, kultuuripreemia – Meelis Mereäär, spordi-preemia – Rene Busch. Aasta Tegu 2016 – Muhu Muusikatalu & „Juu Jääh”

Parim kohalik maksu-maksja 2016. a – Muhu Hooldekeskuse SA

Hea ettevõtlusidee 2016 – pop-up-kohvik Muhurito.

Võsavillem tabatud!

15. veebruaril pidasid Muhu jahimehed ja Kesklinnaameti eksperdid nõu, mida peale hakata Muhu hundiga, kes murrab kari-loomi ning takistab mereäärsete karjamaade hooldamist. Üheskoos otsustati kutsuda abiks ekspert, kellel hundijaht käpas. Lisaks tuli kokku panna hundi liikumise info, et tulemuslikku jahti planeerida.

Muhu jahimees Rein Vaske hakkas koguma hundiinfot, kohale kutsuti Järvamaa hundiexpert Igor Homini. 23. veebruaril kell 13.10 oli hunt ühisjahi käigus tabatud: avatumul maastikul Vahraste küla ranna ääres (Raugi pool). Laskjaks Mikko Undrest Saaremaalt. Kütitud isahundi hingel arvati olevat sadakond lammast. Jahis osales 60 meest Muhust, Järvamaalt ja Saaremaalt. **Valla kodulehelt** jm

ISSN 1736-289X

Oma riik ja oma vald

Mõned lõigud vallavanema kõnest 24. veebruari kontsert-aktusel

Armsad muhulased!

Täna tähistame oma, meie oma Eesti Vabariigi 99. sünnipäeva. Omariikluse tähtsatel päevadel mõtleme pisut rohkem sellele, mida tähendab meile oma riik, kui tähtis on omariiklus ning mis on olnud ja mis on praegu selle hind.

Eesti rahvas on 20. sajandil kaks korda selgelt väljendanud, et soovib olla vaba ja võidelnud nii relva kui sõnaga omariikluse eest. Oma riik on iga maailma rahva jaoks unistuste tipp, seda õnne on aga vähesel - meie teame, et ainult oma riik suudab maksimaalselt väljendada meie rahvuse huvisid. Muhulased

on aru saanud, et ka oma vald suudab paremini väljendada ja lahendada meile olulisi teemasid.

[---]

Kuigi meie vabadus on seotud maailmas toimuvaga, on meil praegu vabadust võrratult rohkem kui kunagi varem, aga oluline on, mida me oskame sellega peale hakata. Vahel tundub, et suurimaks ohuks enda olemasolule riigi või rahvana oleme ise.

Võtame või 2016. aastal toimunud presidendivalimised. Pea kolmveerand aastat mängisime me presidendivalimisi 'a la Eesti otsib presidenti. Jah, kindlasti me lõpuks saime endale läbi raskuste targa ja sümpaatse presidendi, aga protsessina oli kindlasti see läbikukkumine ja rahva narritamine ning näitas veelkord, et poliitika on halvanud meie igapäevaelu. [---]

Või ongi meie praegune ajajärk selline, kus suur osa mõtlevatest inimestest on tüdinud poliitmängudest ning ei tüki esile ja tooni annavad anonüümsed netikommentaarid, kellele on juba omistatud

Loe edasi lk 4.

Eesti Vabariik 99. Oma riigile soovivad teiste hulgas õnne Margus Jõelet, Ragnar Ots, Krister Kivihall ja Roosi Rohtlaan.

Kalmer Saar

Hispaania keele puudutus

Kui 2016. a sügisel vallamajas omavahel arutasime, milliseid loenguid ja koolitusi järgmiseks aastaks täiskasvanutele planeerida, jäi ühe mõttena kõlama, et võiks ka keelekursuse korraldada. Kuna Muhus on läbi aegade toimunud mitmeid inglise ja soome keele kursuseid, siis need sai sel korral välistatud. Mõeldes läbi erinevaid võimalusi, jäi sõelale hispaania keel.

Pärast Evaga eelkõkkulepe sõlmimist asusime FBs testimist huvi keelekursuse vastu. Ka kõige julgemates prognoosides poleks osa-

nud ette näha, et vähem kui nädalaga oli potentsiaalsete keeleõppijate nimekiri koos.

Hispaania keele kursused algasid 9. jaanuaril ja kestavad kuni 8. märtsini. Esialgu oli registreerunud 21, kuid kursust alustas 14 keelehuvilist Muhust ja Orissaarest. Koos käime kaks korda nädalas tund korraga. Kuna tegemist on intensiivõppega, siis möödub see tund imekiiresti. Eva on suutnud tunnid üles ehitada väga mitmekesiselt. Õpime sõnavara, grammatikat ja vahele lustakamaid vahe-

palu, kuulame tekste ja muusikat. Iga tunni kokkuvõttega on Eva saatnud täiendavaid linke eseseisvaks tööks. Palju elevust pakkusid omavahel peetud dialoogid kohvikus ja turul hakkamasaamiseks. Kursuse toimumist toetas Muhu vald täiskasvanute koolituse raames. Huvi on tuntud ka juba võimaliku jätkukursuse vastu.

Esmane tutvus selle heliseva ja kauni keelega suutis meie hinge muuta päikeselisemaks ja aitas üle elada pimedat talve. Tänu hispaania

Järg lk 3.

27. jaanuaril sündis Kairi Kaunissaare perre poeg **Reinis** Kaunissaar.

Omavalitsuste ühinemissuunad

Valitsus leppis kokku, et teeb ühinemissettepaneku kõikidele omavalitsustele, kes ei täida haldusreformi 5000 elaniku miinimumkriteeriumi. **Merelised saarvallad: Kihnu, Muhu, Vormsi ja Ruhnu saavad jätkata kohalike omavalitsus-tena endistiivi.**

Kõik omavalitsused, kes said rahandusministeeriumilt ühinemissuundade ettepanekud, peavad kolme kuu jooksul (hiljemalt 15. maiks) esitama valitsuse ettepaneku kohta maavane- male omapoolse arvamuse. Alles pärast nende läbivaatamist teeb valitsus ühinemiste osas lõpliku otsuse.

Noppeid

Valdade ühinemise tulemusel satuvad reisijad Virtsu sadamas edaspidi Läänemaa asemel Pärnumaale, kirjutas 16. veebruari Saarte Hääl. Virtsu sadam vahetab maakonda seoses Hanila, Lihula, Koonga ja Varbla valla ühinemisel tekkinud Lääneranna omavalitsuse sooviga kuuluda Pärnumaa koosseisu. Umbes kolm aastat tagasi tegi Hanila vald ka Muhu vallale ühinemissettepaneku, aga ka nende "kosju" siin muidugi vastu ei võetud.

Muhusse plaanitakse ujulat, kinnitas 18. veebruari Meie Maa. Ujula ehitamist on ka- jastatud valla arengukavas, nüüd on valmis ujula projektlahe- duse eskiis. Spordihalli rekonst- ruerimisprojekt ja kavandatav ujula seotakse tervikuks. Valla- vanem Raido Liitmäe sõnul on kindlasti vara rääkida ujula võimalikust ehitus- või valmi- misaastast.

SaareINFOabi 4536363

Vallavalitsuse istungitelt

1. veebruar

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud.

Anti nõusolek maaüksuste riigi omandisse jätmiseks (Liiva k Kasela ja Käsitöölise, Linnuse k Platsi ja Tamse k Rahingu).

Otsustati toetada MTÜ Oris- saare Sport korvpallivõistkonda kuuluvate Muhu noorkorvpallu- rite sõitu Lahtisse aprillikuus toimuvale turniirile.

15. veebruar

Otsustati määrata Simisti k Vana- Tähvena katastriüksuse (kü) sihtotstarbeks 10% ärimaa ja 90% elamumaa.

Anti nõusolek Igakülas asuva maaüksuse (mü) jätmiseks riigi omandisse, mü koha-aadressiks määrati Kapitsa (maatulundusmaa - mtm).

Väljastati projekteerimistingi- mused:

- Raugi k Laasu mü elamu püstitamiseks,

- Hellamaa k Madisemetsa mü sauna laiendamiseks üle 33% esi- algsest mahust.

Väljastati ehitusluba Nõmmküla Kõrgemäe mü elamu püstitamiseks.

Väljastati luba reklaami eks- poneerimiseks OÜ-le Prisma Net (Tabasalu) 12,6 m² eksponeeri- miseks Kuivastu sadama kinnistul.

Kinnitati Muhu valla 2016. a stipendiumide saajad (haridus- preemia - Rita Reinart, kultuuri- preemia Meelis Mereäär, spordi- preemia Rene Busch).

Vaadati läbi volikogu materjalid.

22. veebruar

Kooskõlastati suurkaevu asu- koht (kaalutlusotsuses toodud

tingimustel):

- Vahtraste k Jaagu mü,
- Ridasi k Saare mü.

Väljastati ehitusluba Paenase k Pärna mü suurkaevu rajamiseks.

Määrati Lalli k Tooma kü siht- otstarbeks 10% ärimaa ja 90% mtm.

Võeti vastu Liiva k Keskuse de- tailplaneering, otsustati korraldada selle avalik väljapanek 14.3.- 28.3.2017 maa- ja planeeringu- osakonnas ning avalik arutelu 6. aprillil kl 16 sealsamas.

Kinnitati ürituse "Muhu Trial" toimumine Koguva k Koguva karjääris 30. septembril 2017 kl 10- 17, korraldajaks MC Panter MTÜ (Keila).

Otsustati toetada õpilase huvi- tegevust MTÜ Orissaare Sport Spordiklubi kergejõustiku tree- ningutel.

Planeeringud

Detailplaneeringu avalik väljapanek

Muhu Vallavalitsuse 22.2.2017. a istungil võeti korraldusega nr 37 vastu Liiva küla keskuse detailplaneering. Planeeringuala hõlmab ca 1,6 ha suurust ala Liiva külas. Planeringualasse jäävad Meierei (47801:001:0506), Raunmäe (47801:004:0509), Liiva alajaam (47801:004:0321), Muhu kergtee T8 (47801:001:0507) ja Trassi (47801:004:0522) katastriüksused.

Detailplaneeringu eesmärgiks on Liiva küla keskuse alale ja lähimbrusele ruumilise terviklahenduse loomine. Planeeringuga kavandatakse avalik ristkasutusega keskplats, mis seob olemasolevad ja uued funktsioonid (turuplats, äripinnad, avalikud teenused, vabaõhu üritused, puhkeala, wc, parkla jne).

Planeeringuga muudetakse osaliselt katastriüksuste piire ja muudetakse sihtotstarbeid, määratakse ehitusõigus ja arhitektuursed tingimused avalike ja äriefunktsiooniga hoonete ning rajatiste ehitamiseks, planeeritakse kommunikatsioonid, määratakse liikluskorralduse ja parkimislahenduse põhimõtted, planeeritakse haljastus ja heakord.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 14.3. – 28.3.2017. a. Detailplaneeringu materjalidega on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda Muhu Vallavalitsuse maa- ja planeeringuosakonna ruumides ning Muhu valla kodulehel: <http://www.muhu.ee/Detailplaneeringud>

Ettepanekud ja vastuväited planeeringulahenduse osas palume esitada kirjalikult detailplaneeringu avaliku väljapaneku jooksul.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 6. aprillil kell 16.00 Muhu valla maa- ja planeeringuosakonnas. Info: tel 454 8984, maa@muu.ee

Volikogu 22. veebruari istungi päevakorrast

- Möisaküla Männituka maaüksuse detailplaneeringu algatamata jätmine

- Muhu valla 2017.a eelarve 2. lugemine, vastuvõtmine

- Laheküla Lepiku katastriüksuse jagamine

- Nõusoleku andmine eratee avalikuks kasutamiseks määramise kohta

- Vahtraste küla Mulla maaüksuse detailplaneeringu algatamine

- Muhu valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra kinnitamine

- Valla eelarvest makstavate toetuste määrade kinnitamine

- Muhu valla „Aasta Tegu 2016“ kinnitamine

- Muhu Vallavolikogu 26.3.2014.a määruse nr 12 muutmine

- Muhu valla pedagoogide töö tasustamise aluste kinnitamine

- Muhu Vallavalitsuse ametiasutuse ja ametiasutuse hallatavate asutuste struktuuri ning ametnike ja töötajate koosseisu kinnitamine

- Vallavalitsusele volituste andmine

- Informatsioonid.

Muhu Vallavolikogu algatas oma 22.2.2017. a otsusega nr 189 Vahtraste küla Mulla maa- üksuse detailplaneeringu ning jättis algatamata keskkonna- mõjude strateegilise hindamise.

Planeeringu eesmärgiks on Vahtraste küla Mulla maaüksuse (47801:003:0495, pindala 9,91 ha) kruntimine elamukruntideks, ehitusõiguse määramine, teede ja tehnovõrkude rajamine, servituu- dide seadmise vajaduse määramine ja ranna ehituskeeluvööndi vähen- damine.

Tuginedes keskkonnamõjude eelhinnangu tulemustele ning asjaomaste asutuste seisukohtadele leiti, et seoses planeeringu reali- seerimisega olulist keskkonnamõju ei kaasne ning keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamine pole põhjendatud.

Detailplaneeringu algatamise ja KSH algatamata jätmise otsusega ning keskkonnamõju eelhinda- misega saab tutvuda Muhu Valla- valitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja aadressil www.muhu.ee/ Dokumendiregister; info tel 453 0680, maa@muu.ee

NB. Kui soovite osaleda planeeringu koostamises või saada teavitusi või lisainfot, siis palume teavitada sellest Muhu valla- valitsust ning märkige ka ära viis, kuidas soovite edaspidi infot saada ning planeeringu väljatöötamises osaleda.

Hispaania keele puudutus

Algus lk 1.

keelele oleme muutunud ka ise rohkem positiivsemaks ja avatumaks. Loodame, et iga kursuslane leiab enda jaoks koha, kus keelt praktiseerida: kes teeb puhkuseplaane, kes õpetab edasi lastele, uurib täiendavalt interneti-avarustest. Algus on tehtud!

Täname Evat nende toredate koosveedetud tundide eest!

¡Buena primavera para todos!

Kena kevadet kõigile!

Annika, Ave, Heiske

Pildil Annika Auväärt, Margit Viil, Ave Toomsalu, Riima Randviir, õpetaja Eva Kumpas, Heiske Tuul, Reelika Randmets ja Toomas Kuusk. Fotosessioonil ei saanud osaleda kursuselased Kristjan Prii, Kadri Keert, Anneli Esko, Bert Holm, Reine Väli ja Kätlin Palu.

Eva Kumpas

Eva Kumpas:

“Kui mina jõuluks Muhusse jõudsin, oli talvine grupp hispaania keele huvilisi end juba kirja pannud. Ja veel milline vahva grupp! Suur rõõm on olnud iga kord tundi tulla ja peale koosolemist jätkub energiat veel mitmeks ajaks. Loodan, et ka mina olen suutnud omalt poolt vähemalt sama palju vastu anda. Tahaksin väga uskuda, et nende koosveedetud tundide jooksul on osalejatel armastus ja huvi hispaania keele vastu kasvanud ning mõned algteadmised selgeks saanud. Selle pinnalt on hea iseseisvalt edasi minna, kui jätkub motivatsiooni, aega ja energiat.

Nüüd, kui kursus hakkab kohekohe lõppema, on hinges veidike nukrust, aga ka palju tänutunnet – suured aitäh vallanaistele pealehakkamise eest ja Muhu koolile ruumide eest! On olnud väga tore talv armsas Muhus kenade inimesetega.”

Küünlakuu ja paastukuu Muhu Muuseumis

Sel aastal on muuseumi juhatajal Meelis Mereääril õnnestunud kaasas käia kahel messil. Näärilakuu lõpus külastati Soomes toimunud messi ja küünlakuu alguses osales juhataja Meelis Mereäär Riias toimunud messil. Külastajaid oli rohkesti ja infovoldikud said ära jagatud. Loodame, et nii mõnigi voldiku saaja leiab ühel päeval tee ka Muhusse.

6. veebruaril käisid Rudolf Tedrekulli näitust vaatamas huvilised Hellamaa Maanaiste Seltsist, Eda Maripuu rääkis pisut pikemalt Rudolf ja Erna Tedrekullist.

9. veebruaril käisid muuseumiga tutvumas Muinsuskaitse ametnikud Lätist, Leedust ja Eestist.

10. veebruaril toimus Muhu Põhikooli 7. ja 8. klassi ajaloo tund Muhu Muuseumis, kus saadi teadmisi Muhu Nurme Ristimäe kalmeleiuist ja Muhu Maalinnast.

17. veebruaril alustasime koos Muhu Põhikooliga Juhan Smuuli

95. sünniaastapäeva tähistamist. Toimused erinevad ettekanded teemal „Juhan Smuul ja naised“. Kohal olid ka külalised Laimjalast, kellelt muuseum sai kingiks Debora Vaarandi kuju. 18. veebruaril tähistasime Juhan Smuuli sünniaastapäeva Koguvas. Kombeks on saanud ühiselt käia Juhan Smuuli monumendi juures (ülemisel pildil)

ja pärast jätkus arutelu eelmisel päeval jutuks olnud teemal „Juhan Smuul ja naised“ Väljal kohvilauas. Pikemalt on sellest kirjutatud maakonnalehtedes Meie Maa ja Saarte Hääl.

21. veebruaril käis muuseumi esindus pallimeres palle sorteerimas. Suur tänu Muhu Noortekeskuse juhatajale, kes selle idee välja käis, meil igatahes oli väga tore. 23. veebruaril oli muuseumi esindus kutsutud Muhu Lasteaia vabariigi aastapäeva kontserdile. Meil on väga toredad ja asjalikud lapsed, sealt sai positiivse laengu terveks päevaks.

Paastukuul jätkuvad ettevalmistused varsti saabuvaks hooajaks ja kindlasti on oodata turiste.

Muuseum on avatud T-L 10-17. Kontorihoones on väike valik suveniire ja meilt saab osta ka topsi kohvi, et jalutuskäik Koguvas oleks veel mõnusam.

Siret Jõelett

Muhu Muuseumi tegevusjuht

Uiskudel ümber Muhu

Mandrimehed tegid Muhu saarele uiskudel ringi peale, vahendas menu.err.ee 11. veebruaril. Uisud panid Virtsus alla Sten-Eric Uibo, Heiti Hallikma ja Eduard Pukkonen, kes said nautida nii peegelsiledat kui rüüsi ja pidasid sellist vaheldust väga heaks. Uisumatka pikkuseks kujunes 75 kilomeetrit, millest tuli umbes kilomeetrine lõik Suures väinas rüüsi ja tõttu läbida siiski ilma uiskudeta.

Annely Eskole noore looduskaitseja auhind

Annely Esko sai noore looduskaitseja auhinna, kirjutas 2. veebruar Saarte Hääl. Annely on edendanud poollooduslike koosluste taastamist 2009. aastast, töötades keskkonnametis maahoolituse peaspetsialistina ja alates 2014. aastast loopealsete taastamise projekti koordinaatorina. Valdavalt Saare maakonnas elluviidav projekt “Elu alvaritele” on praegu Euroopa kõige suurem poollooduslike koosluste taastamistöö. Tänu Annely Esko pealehakkamisele võeti Eesti pärandkoosluste taastamisel sarnaselt Rootsi kasutusele rasketehnika. Projekti mastaap (2500 ha) ja kestus (5 aastat) ei jätnud muud võimalust. Saare maakonnas taastatud loopealsetest peab Annely Esko kõige ilusamaks Koguva alvarit.

Baltimaade Muinsuskaitseameti töötajad Muhu muuseumis.

Kalmer Saar

Paar aktuaalset tsitaati

Ülo Vooglaid:

“Ma olen väga mures selle-
pärast, mis kaasneb haldusreformi-
miga. Olukorras, kus kõik on
täpsustamata: jutt ei ole haldus-
sest, jutt on omavalitsusest. Kui
kogukondlik regulatsioon kokku
variseb - inimesed ei tunnegi
üksteist enam, ei tea midagi; kui
infrastruktuur on tegelikult laka-
nud - teed ja elekter on, muud ei
ole; kauplused, koolivõrk ja
muud elamiseks vajalikud
eeldused üks teise järel tasapisi
muudkui vähenevad või koguni
kaovad, - siis muutub elamine
Eestimaa paljudes piirkondades
ikkagi võimatuks.

Ka maksusüsteem on niimoodi
sätitud: kujutame ette, et
igal juhul kõik võrdne, aga samal
ajal on selge: efektiivsus on
infrastruktuuri funktsioon ja kui
infrastruktuuri pole, siis ju ka
tootmine ja igasugune ettevõtlus
ei ole enam konkurentsivõimeline.
Need seosed peaksid olema
pealispinnal väga selgelt näha.

Aga kui lähtekohaks on
mingil territoriaalsel üksusel
elavate inimeste ARV, mitte aga
ELU ja inimeste elamise eeldused,
õnnelik-olemise eeldused,
mitte oma valitsus, vaid
allumine - mida taotletakse, ma
ei saa aru. Sellest on räägitud
küllalt palju, kuid tundub, nagu
ei olekski kellelgi otsustamise
õigust. ...

Ma ei tahaks öelda, et lootus
on kustunud - ei ole, lootus on,
aga raskusi tuleb aina juurde.”

Objektiivne raadio, 1. veebruar.

Valdur Mikita:

“Teisest küljest hakkab suur
maailm ringiga tagasi jõudma
igiammuse mõtteni, et ka üksik
metsatee, tühi mererand või
vaikushetk tähtede all on
hindamatu osa maailmakul-
tuurist. Maailmas lihtsalt ei ole
enam tühja mereranda, metsa-
vaikust ja Linnuteel kumavat
tähevalgust ega palju muid
lihtsaid asju, mis kunagi täitsid
maailma. Isegi niisama väljas
olemist enam ei ole, selle asemel
on miski tegevusteraapia või
loodusturismi pakett või mõni
muu jaburavõitu leiutis, mis
püüab kaaperdada inimese
põhiolemust ja seda talle suure
raha eest tagasi müüa.”

Läänemeresoomlase viimane
karje. -

Postimees 25. veebruar 2017.

Eesti Vabariigi sünnipäeval
tunnustati tehtud töö eest
Kaitseliidu Muhu rühma.

Meremalevkonna Muhu
üksuses on ligikaudu
poolsada liiget. Muhulastega
liitumiseks saab ühendust
võtta aadressil
saaremaa@kaitseliit.ee

Oma riik ja oma vald

Algus lk 1.

tabav koondnimi - “peldikuseinte
arvamusliidrid”. [---]

Eesti otsib taas oma märki, see-
kord tuli siis välja nn “brändrahn”,
mis kunstivõhikutele meenutab
kangesti hädasolevat siilipoissi.
Paljud inimesed ei saa taas aru -
kellele ja miks? Eesti märki otsing
on juba teist korda välja kukkunud
nii, et tehakse suure meediakära
saatel vägisi üks arusaamatu märk,
mis tavainimese paneb nõutult õlgu
kehitama. Aeg näitab, kas erinevad
ettevõtted, kes tegelikult ju igaks
püüab luua oma brändi, et teistest
eristuda, võtavad selle omaks -
hästi ei usu! Sellistel teemadel on
ju tegelikult ka teine külg ja see
paneab meid mõtlema, mis siis on
see tegelikult, mis meid maailmas
tutvustab? Äkki on see bränd
hoopis meie inimesed, meie rahvas.
Täna sel päeval teavad ilmselt väga
paljud inimesed maailmas näiteks
nimesid Arvo Pärt, Kelli Sildaru,
aga kas need samad inimesed teavad
midagi lausest “Welcome to
ESTonia” või meie kunstlikult loo-
dud rahnumärgist - vaevalt. Küllap
ongi iga riigi või rahva kõige suurem
bränd või saadik seal elav õnnelik
ning väärikas rahvas, kes ohkusega
räägib oma riigist.

Aastaid on meil tulnud muretseda
ka plaanitava haldusreformi pärast.
Lisaks räägitakse praegu väga palju
ka riigireformi teemal - õigemini on
need kaks teineteisega tihedalt
põimunud.

Tavaliselt on riigireformi põhjen-
duste seas esikohal rahvastiku
vähenemine ja vananemine. Kõik
õige - kui rahvast jääb vähemaks,
töökäsi vähemaks, tulebki muuta
end efektiivsemaks. Kuid samas on
ikkagi vaja ka julgeid ning edasi-
viivaid ideid tulevikuks. Jutt, et

niikuinii kahaneme, ei vii meid
kuhugi - see ongi vaikne hääbumine,
mis tapab usku homsesse.

Leian, et see, mis praegu toimub
riigireformi sildi all, on katsetamine.
Katsetada saab füüsika- või kee-
mialaboris, mitte inimeste peal ning
muutuste eelduseks ei tohi olla
irvitav tõdemus, et küll inimene
kohaneb niikuinii. Järgmisel aastal
kaovad ära maavalitsused - seda en-
ne, kui jõuavad korralikult tööle
hakata uued haldusreformi käigus
sunniviisiliselt või vabatahtlikult
ühinenud omavalitsused, kes
justkui peaks osa maavalitsuste
funktsioone üle võtma. Kas jälle
eeldus, et küll inimesed kohanduvad
millalgi niikuinii, küll kõik saab
millalgi paika. Küll saabki - aga pi-
dev rapsimine, muutmine muut-
mise pärast jm katsetused tekitavad
inimestes ebakindlust ning ei suu-
renda inimeste ohkustunnet oma
riigi üle - Eesti riik ei peaks olema
oma inimeste suhtes külm ja jäik
ning elu ei saa seada äriplaan järgi.

Eelnev jutt ei olnud tegelikult
virisemine ega kriitika. Meie riigi
üks eelistest ongi see, et me saame
välja öelda selle, mis hingel ja mis
võiks olla teistmoodi, ma ei mõtle
siin inimesi, kes leiavadki igas asjas
ainult halba. Valdavalt ongi ju
inimeste mõtted kantud ideest teha
oma riiki ning elukeskkonda pare-
maks. Sõna “vabadus” tähendab
paljudele kindlasti ka vastutust,
mis tähendab vajadust kaasa lüüa
ka probleemide lahendamisel. [---]

Ma ei tea ega oska öelda, kui
palju on möödunud aastaga elu
Muhus paremaks läinud - see ei ole
matemaatika, me ei saa ritta panna
heategude summat, millest lahutada
maha negatiivsed asjad - tähtis on,
et tunnustame ja kiidame häid asju,
küll on neid siis ka üha rohkem.

Eelmise aasta pidujutt jäi pooleli

selle koha pealt, kus me soovisime,
et läbiviidavat haldusreformi ei
jääks meie puhul iseloomustama
sõnad “osavald” suure omavalit-
suse osana või “vägivald” sundliit-
mise tulemusena, vaid et meie
puhul jääks kõlama sõnaühend
“KODUVALD” ehk siis Muhu
vald.

Täna võime öelda, et jah, me
saame jätkata oma Muhu valla
tegemiste ja toimetamistega, ning
me ei mõistagi kuupäeva 9. veebr-
ruar 2017 (see on päev, mil Eesti
Vabariigi valitsus otsustas
kinnitada Muhu valla jätkamise)
tähtsust, kuna olime selles
suhteliselt kindlad, aga tahan loota
ja usun, et viie, kümne või viie-
teistkümne aasta pärast on see
kuupäev meie saare ja valla ajaloos
sama oluline ja uhke kui 1. oktoober
1990, mil saime tagasi oma valla
õigused.

Jah, päris mitmed vallamaja ja
volikogu inimesed tegelesid 2016.
aastal tõendamise ja taotlemisega,
et me saaksime jätkata oma vallaga
- aga see oli tegelikult ainult asja
vormistamine. Usun, et viimaste
aastate järjepidev usk ise hakkama-
saamisesse, muhulaste kindlameel-
sus, sätisilmsus, aktiivsus, ette-
võtlikkus, omavaheline hea läbi-
saamine ning selle tulemusena
fikseeritud valla korralik majan-
dusseis on selle otsuse taga. Seega
on iga muhulase panus meie Muhu
valla jätkamise võimaluse taga -
Muhu on olnud heas mõttes pildil
ja ega neid uhkeid majandus-
olukorra graafikuid ning elu-olu
kirjeldusi nn iseseisvustootluses ei
oleks saanud koostada ilma meie
kõigi ühispanuseta.

[Kõne jätkus meenutustega muhu-
laste 2016. aastast.]

Raido Liitmäe
Muhu vallavanem

Kohaliku omaalgatuse programmi saab taotlusi esitada 3. aprillini

Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) 2017 aasta kevadvoor on avatud. Toetusi saab taotleda kogukonna arengu (meede 1) ning elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamise (meede 2) kaudu.

Meetme 1 eesmärgiks on tugevad kogukonnad, kogukonna identiteedi tugevnemine, kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu ning tõhusama koostöö kaudu. Meetme 2 eesmärgiks on kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide ja kogukonnaliikmetele vajalike teenuste olemasolu/tagamine.

Maksimaalne toetussumma on 2000 eurot, minimaalne omafinantseeringu määr on 10,00 % projekti kogumaksumusest ning omafinantseering peab olema rahaline. Taotlejaks saavad olla avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud, milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus või riik ja avalikes huvides tegutsevad sihtasutused, mis pole asutatud kohaliku omavalitsuse või riigi osalusel.

Taotlused koos kõigi nõutud lisadega tuleb esitada paberikandjal Saare Maavalitsuse infolauda **hiljemalt 3. aprilliks kella 16.30** või saata posti teel Saare Maavalitsuse aadressil Lossi tn 1, 93819 Kuressaare (postitempli kuupäev ei tohi olla taotluse esitamise kuupäevast hilisem). Elektrooniliselt saab digitaalselt allkirjastatud taotluse koos lisadega esitada e-posti aadressile info@saare.maavalitsus.ee hiljemalt 3. aprillil kell 16.30.

Infopäev toimub 15. märtsil algusega kl 10 Saare Maavalitsuse saalis

Lisainfo ja infopäevale registreerimine Saare Maavalitsuses tel 4520546, annika.prei@saare.maavalitsus.ee (Annika Prei) või Saaremaa Arenduskeskuses tel 452 0573, helje@sasak.ee (Helje Pent). Täpsem info programmist (ka taotlusvormid ja juhendid) on saadaval KÜSK kodulehel <http://kysk.ee/kop-taotlusvoorud/kop17-kevadvoor>.

Tähtpäevi

4. märtsil 110 aastat tagasi (1907) sündis kirjanik **Raissa Kõvamees**, suri 18.4.1989.

7. märtsil möödub 125 aastat pedagoogi, haridus- ja omavalitsustegelase **Georg Vilt** sünnist. Georg e Juri Vilt oli vana kalendri järgi sündinud 24. veebruaril 1892 Lõetsa külas kaluri pojana, ta oli Timotheus Kuusiku õepoeg. Juri Vilt õppis Hellamaa kihelkonnakoolis ja ministeeriumikoolis, omandas 1914 Kuressaares algkooliõpetaja kutse, 1923 käis kaubanduskursustel. 1908–10 sõitis ta merel, kuid loobus sellest. 1915–17 oli Vilt Muhu kindlustatud väinade ehitusosakonna ehitusmaterjalide ülevaataja. Vilt töötas õpetajana, oli Lõetsa algkooli juhataja 1908–35, Hellamaa vallavanem 19.1.–16.8.1918 (tagandati Saksa võimudele vastuhakkamise tõttu) ja vallavanema abi 1920–35. Pärast 1940 töötas ta laohoidja ja raamatupidajana. Vilt osales aktiivselt Muhu seltsielus (karskusselts, põllumeeste selts, õpetajate ühing, tulekindlustuse selts, tarvitajate ühisus, ühispiimatalitus, laulukoor). Georg Vilt oli ajalehtede Vaba Saaremaa ja Meie Maa üks asutajaid ning saatis neile kaastööd mh majandusküsimustes. Vilt kaastööd avaldasid ka ajalehed Sotsiaaldemokraat, Rahva Sõna, Vaba Maa, Päevaleht. Vilt kasutas mh pseudonüümi Muhu Tehvi. Juri Vilt surmadaatumiks on 31. oktoober 1964 (Hellamaa). Vilt kohta võib andmeid leida raamatutes “Eesti avalikud tegelased” (1932), A. Rullingo “Muhumaa: loodus, aeg, inimene” (2001), P. Kivi “Kuressaare linnavõim ja selle kandjad 1918–1940” (2012), tema omakäelisi elulookirjeldusi võib näha Kirjandusmuuseumis Eesti Kultuuriloolise Arhiivi fondis.

Muhu tunnustab*

* (vt ka lk 1)

Aasta tegu 2016 - Villu Veskit õnnitleb valla-sekretär Ave Toomsalu.

Hariduspreemia laureaati Rita Reinartit kätleb vallavanem Raido Liitmäe.

Vihmavari pastoraadi katuse-projekti eest-vedajale Innale Ligile

Kultuuripreemia laureaati Meelis Mereäärt õnnitleb volikogu esimees Ain Saaremäel.

4 x Kalmer Saar

10. märtsil tähistab vandeadvokaat **Monika Mägi** 85. sünnipäeva. Palju õnne!

Muhho-ma

on Kurrema liggidal, ja kinnitab merri mõlema saarte wahhel, kitsamas paigas, liggi nelli wersta wahhet; ööldakse neid ennemuiste ühhes ollewad olnud. Kui tedda ümberkäia: siis tulleb peale 60 wersta kõndida. Ma on omma anni polest sesam-ma suggune kui Kurresaar. Siin on terve kihhelkond peal; ja loetakse tedda 132 adra suurusiks. Kirrik on muist kesk sare peal; ja on tallorahwa ello kohhad väga illusad, lustilised ja armsad. Metsa polest on siin küll kassinust; agga ommetige arwast sedda talloasset leida, kel mitte omma iis, ehk metsasalgu-kene peaks ollema. Muist ikka iedesse omma maja honed ehhitawad, sest et seal kange mere tule eest warju leidwad. Merre kaldad on aina laggedad heinamaad, ja mõnnes paigas selge paas. Leitakse Muhhu-maal tamme, pihlakad, kaske, leppa, sarrapuud ja metsõunapuid; kelle wiljast tallopojad suwwe peale, wägga head ja jahhutawad joki tewad; ka numatakse seal siggu mets-õuntega. Teiwast nemad mahha ei löe, et kiwwi aidu tewad; korjawad sedda wisi omma põllud puhtaks, et kiwwa pealt ärra loewad ja aida ladduwad.

Marahwa Näddala-Leht
No.17, Aprilli ku 27. päwal
1821

196 aastat vana teksti on transkribeerinud Heikki Pauts.

Noppeid

Võlla mõisa Jaani-Jüri asundustaluga seotud elusaatustest kirjutas Bruno Pao 23. veebruaril Meie Maas. Muuhulgas mainis autor, et 99 aastat tagasi oli Muhus kaks valda ja kolm kirikut ning umbes 6000 elanikku.

Aastatest 1976 ja 1977 Saaremaal ja Muhus kirjutas Eda Maripuu 6. veebruaril Meie Maas. Põhjalikku ülevaadet ilmetasid fotod tollastest muhulastest.

Järgmine laulupidu Vaba Rahva Laul toimub ilusal ja avaral Põlva Intsikurmu lauluväljakul laupäeval, 19. augustil 2017.

Muhumaast ja hundijahist 177 aastat tagasi

Vanas kirjaviisis.

Muhhu kolis kirjutud Paasto kuu 9mal päwal 1840.

C.W. Freundlich

Muhho kirriko koolmeister.

Muhho-maal ellawad praego liggi 4 tuhat innimest (3898 hinge).

Muhho-maast.

Sesamma Ma ehk Laid on pea 20 wersta pitk ja lai. Metsa polest on suur putus. Mõnnes kohtas näikse suggo metsa ollewad, mis agga ennamiste moisate jaggo on ja wägga sure hoidmisse al petakse. Moisd ja tallo-rahwas ostwad 30 ja 40 wersta taggant ommad puud, mis wina-kökides ja mu ellamisse tarbiks prukiwad. Rehked köotakse turwaldega.

Tallo-rahwast on wägga wähhhe, kel metsa on. Mõnned küllad ja makohhad on nenda paljad puist, et mitte oksa püsti ei olle. Pu-wäddo on kaugelt ja maksab palju, ning risub leiwa rahwa suust ärra, nenda, et saggedaste suurt waesust nähha on.

Willi, mis seal kaswab, on raske ja tumikas; agga wägga nap. Kewwade on wägga kaua külm, nenda, et õrras ei woi iddaneda, sest et jä, mis merrest wälja läinud, kaua weel seal ümber hulgub. Pea tulleb Ria-merest Rootsi-meresse, kui tuul pörab, lähheb jälle taggasi wainast läbbi, ja temmaga ühtlasse tulleb külm, mis kui körwetab, ning keik tärkanud taimed rikkub. Jani-päwa ajal on ikka ennamiste wägga pallaw, ning Ma on lomisse polest kuiw, se waewab ja wähhendab omma korra. Nenda on wiljal palju waewa, enne kui walmis saab.

Heina polest on selle Lao-rahwal ikka suur putus. Pu-wäddamisse pärrast piddawad palju hobbusid ja toitwad neid ölge ning jahhuga. Ostwad ka saggedaste heino Tallinna ja Pernau-rigist. Lambad ja weiksid on neil wähhhe.

Hunti ei olle seal maal karta. Tulleb talwel üks ja jääb senna, sedda ei jäeta elluse. Kui jä on merrest minnemas ehk jo läinud, ja hunti maal näikse, andwad kirgo-wöörmendri Herrad kohhe käsko, et hundi jahti tehha.

Esmalt sadetakse 52 wahti warra homiko wälja, nisuguste kohtade

peäle, mis jo wannast ülles wöetud, et näwad, kuhho pole ehk metsa hunt läinud ja jänud. Se, kes arro sanud, toob kohhe käsko. Enne sedda on jo rahwas keik walmis käsko ootmas, kas 2 ehk 3 tuhat innimest; sedda möda, kuidas käsk olnud. 3 sadda meest lähwad selle tarbiks tehtud wörkudega 6 ja 7 wersta peäle metsa äre wasto, ja seädwad neid nenda, et kui metsalinne jonega tulleb, kohhe wörko langeb. Suur rahwas sadetakse ümber piirma ja ikka allatassa wörkude pole ajama; karjudes ja püssi lastes. Ka pannakse rahwa keskele 6 meest heade hobbustega, et kui hunti näggewad; kohhe hakkawad tagga ajama, ja nenda ajab üks teise kätte, kunni ta sure hirmuga wörku lähheb. - Tahhab hunt agga enne rahwa wahhelt läbbi minna, kohhe lastakse püssidega iggalt poolt wasto, (agga ilma kulita) et otse wörko jookseb.

Wina ja öllut ei tohhi sel päwal ükski kõrtsmik müa; sest kui moisawannemad keddagit joobnud näwad, saab kõrtsmik jodikuga ühtlase ihho-nuhtlusse alla.

Selle moe peäl saaksid keik kiskjad lomad ka mojal made sees wähhendud, kui rahwas nenda üksinõua olles, kui Muhho-maal.

Muhhu-ma rahwas on julge süddamegga ja aggar töle, olgo merre piul ehk mu ma tö jures. Ka sedda ei woi sallata, et wargus ja jomine nende seas ligub, kuidas mojal maailmas.

Sõmisse polest on se rahwas maias ja himmulinne. Ennamiste sõwad nemmad, nenda kui: nored kannad, munnad, woid, rööskapima ja keik muud lihha isse ärra. Sellepärast on siis ka saggedaste nisuggused asjad palju kallimad nende käest osta, kui linna-turro peäl.

Kele-murre on kõrge ja ütlewad keik sannad kõwwast wälja. S.T. Äk tulli mo mele, et ta takka tulleb; tulles appi; minne kurrati kätte, sa langetõwwine! Sa lange surm! - Kui teine teist hüab ehk kutsu: Jurri! siis kostab teine: hä! - Kui teine teisele middagi annab, siis ütleb: säh! ja teine tännab: aittimal.

Ebba-usko on wannast ja weel

hilja aego ütlemita palju nende seas olnud, ja ei tahha ka naljalt nende süddamest kadduda. Et küll awwalikkult sedda ei tohhi wälja näita; siiski sedda ommas salajas süddames piddawad; mis ommast wannematte wannemattest on õppi-nud.

Selle 15 aasta sees, mis minna Muhho-Maal ollen olnud, ollen küll omma Õppetaja Herra ärratüdimatta waewa näinud ja tähhele pannud. Temma otse kohhe walle-usso ärra keelminne, ja allati kansli peält maenitseminne on jo mitme süddamed; nored ja wannad, walle-ussust tagganenud ja piddawad neid naeruks, kelle jures tühja tempo näwad.

Majad, kus sees ellawad, on ennamiste keik illusaste ehhitud. 3 ja 4 aknad ja 2 ust toal ees. Sui ajal kütwad ommad rehked nende sammo tubbade sees, ning ellawad isse senni ajani kambrite sees, mis toa teise otsa on ehhitud. Rehhalne on toa teises otsas, kus wilja peks-wad ja pahmawad. Muido ello-maja wiside polest on keik ennamiste kassinad ja puhtad.

Külma ei karda nemmad palju, waid käiwad naeste rahwas sui, kui ka talwel, ennamiste üsna palja särgiga, ja ka talwel koddõ-ümber palja jallo, ning on terwed seal jures, ja ellawad palju 80 ja 90 aastad wannaks, ni meeste kui ka naeste rahwas.

Ka luggeminne ja laulminne on armas nende melest, ning õpetawad maast maddalast ommad lapsed pühha kirja ja muud ramatud luggema.

Palwe-koddasid ei olle kogguni Muhhu-maal, kui agga üks ainus kirrik.

Eesti Kultuuriloolises Arhiivis tegi 1990. aastatel väljakirjutusi **Heikki Pauts**, kes elab praegu Hollandis. Suur aitäh Muhulasega jagamast! Teksti allikaviide EKLA f 192 M.B. 9:27. [C.W. Freundlich. Muhho-maast. 1840.]

Muhulane tänab ka Madis Rehepappi, kes hundijahi algtekstidele lähemale suunas, samuti Eesti Kultuuriloolise Arhiivi arhiivaari Leili Punga't Tartus, kes aitas viited kaasaajastada.

Kuhu sammud seada?

Esmaspäeval, **6. märtsil kell 11**
Lasteaia saalis

Beebide hommik.

Külla tuleb ja õpetusi jagab
pereõde Helmi Valdna.

Teisipäeval, **7. märtsil kell 11**
Memmede hommik Hellamaa
küla keskkuses.

Külla tuleb Kristjan Prii.

Teisipäeval, **7. märtsil kell 18.30 - 19** Zumba treening spordihallis. Treener Inge Jalakas. Naiste-päeva puhul treening tasuta.

Kolmapäeval, **8. märtsil kell 18**
Leisi ujuma. Info ja registreerimine
503 7407 Anneli.

Neljapäeval, **9. märtsil kell 19**
Hellamaa küla keskkuses

Mehed kõõgis

Kohtade broneerimine telefonil
516 3773 Tiina, osalustasu 8 eurot.

Teade abivajajatele

Riigi tegevusvarudest on Muhu
vallale eraldatud sealihakonservid,
mida jagatakse (a` 6 konservi
abivajaja kohta) järgnevalt:

- puudega vanaduspensionärid
- vanaduspensionärid, kelle pension jääb alla 300 euro.

Jagamine toimub tööpäeval SA
Muhu Hooldekeskuses. Kaasa
võtta isikut tõendav dokument.

Küsimuste korral helistada
sotsiaalnõunik Triin Valgale telefonil:
459 8196/5664 6773, või
kirjutada aadressil:
triin.valk@muhu.ee.

* OÜ ESTEST PR ostab metsa-
ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45
215, info@est-land.ee

Hea muhulane!

Mina ja minu 2aastane printsess
otsime uut kodu siin kaunil saarel,
mis südamele nii kalliks on saanud.

Kui sul on anda üürile korter või
maja, siis palun helista mulle.

Ette tänades Kristin ja Sofia.

Minu nr. 56269261

Head metsaomanikud! Kõigil
metsaomanikel on võimalus saada
atesteeritud metsakonsulendilt kuni
15 tundi nõustamist aastas riigi
kulul. Küsi lisainfot ja nõustamist
MTÜ Saaremaa Metsaühingust!

Tel. 5045 978 (üld) või 5305
9455; 5341 2480 (juhatuse liikmed)

TUULE GRUPP

Muhu Farmid OÜ **võtab tööle**
traktorist-söötjat ja farmi-
töölise. Töötasu 5,00 eurot tunnis.
Täpsem info 5345 5445,
personal@tuulegrupp.ee

MEITE MEKK CATERING on
nagu restoran Sinu valitud kohas!

Tellida saab toitlustuse täis-
teenust alates laua katmisest ja
teenindamisest, kuni laua korista-
miseni. Samuti saab tellida ka toite
eraldi - kuum-ja külmalauda, suu-
pisteid, saiakeste, pirukaid, kooke,
torte ja palju muud. Võimalik
rentida nõusid.

Küsi pakkumist!
Maarja Kumpas
telefon: 53 474 284
E-mail: meitemekk@gmail.com
www.facebook.com/Meite-
Mekk-Catering

Lasteaiaõpetaja konkurss

Muhu Lasteaed võtab konkursi
korras tööle kaks 1,0 koormusega
lasteaiaõpetajat. Tööleasumine 1.
juulil ja 1. septembril 2017.

Konkureerimiseks palun esitada
järgmised dokumendid:

- Avaldus
- Motivatsioonikiri
- CV
- haridust ja kvalifikatsiooni
tõendavad dokumendid
- muu, mida kandideerija
vajalikuks peab.

Dokumendid esitada hiljemalt 31.
märtsiks 2017. a aadressile Muhu
Lasteaed, Liiva k, Muhu v, Saare
mk, 94701.

Rohkem infot tel. 5669 1980.

Otsin **merega seotud asju ja**
ka mööblit väikesesse külaliste-
majja Viirelaiule Muhumaa külje all.
Kellele oleks ära anda või müüa
midagi, mis saaks uue hingamise
meie juures siis helistage meile 5454
2020.

Muhufitnessi jõusaali ring-
treening

* Toimub T, N kell 18-19 ja P
kell 15-16

* Esimene treening tasuta!

* Ühe korra pilet 7 eur, mis
sisaldab spordihalli jõusaali pääset.

* Alates märtsist sooduspilet
4.50 eur, kui peres kasvab kuni 3-
aastane (k.a.) laps.

* Alates märtsist iga kümnes
treening tasuta!

Lisainfo www.muhufitness.ee

Ootan tööpakkumisi erineva-
teks hooldus- ja abitöödeks:

- puude saagimine/lõhkumine/
ladumine,
- õunapuude kevadine hooldus-
ja noorendusloik,us,
- väikesemahulised ehitus-/
remonttööd.

Töö hind kokkuleppel, - tükitöö
v. tunnitasu. Tel. 54 577121

Soovid osta -
müüa kinnisvara
või vajad hüva
nõu?

Võta ühendust: **Lauri Kolk**

Tel: +372 5191 2950,

lauri@adrem.ee

www.adrem.ee

Kõige ülevaatlikum info Mu-
humaa kinnisvarast! Adrem Kin-
nisvara tegutseb Saare maakonna
kinnisvaraga juba aastast 2002!

Eesti Töötukassa

Saaremaa TÖÖ- ja KARJÄÄRIMESS 2017

29. märtsil 2017 kell 10.00-13.00

Kuressaare Kultuurikeskuses (Tallinna 6, Kuressaare)
Messil osalevad **tööandjad** ning töötukassa head koostööpartnerid.

- Saab osaleda **tasuta** karjäärinõustamisel ning mõistagi ei puudu ka
põnev töötubade programm.

Töötubade teemad:

* 10.00 - 10.30 „**Sul on vaja 100 eurot, wifi't ja unistust**” Sven
Nuum, Boost Yourself'i asutaja / ettevõtja

* 11.00 - 11.30 „**Alustava ettevõtja maksud**” Jaan Krinal, Maksu-
ja Tolliamet

* 12.00 - 12.30 „**Elust ettevõtjana pimedas pilgu läbi**” Pavel
Kadõkov, Revitalefekt OÜ ja Heliexpert OÜ asutaja / ettevõtja

Messi raames toimub ka põnev **FOORUM**, kus **noorte töötamise**
võimaluste üle arutlevad Kuressaare Gümnaasiumi väitlusklubi noored
ja tuntud kõneisikud:

* Madis Kallas, Kuressaare linnapea

* Robert Pajussaar, ettevõtja

* Terje Nepper, ettevõtja

* Meelis Paavel, Eesti Töötukassa juhatuse esimees

Töö- ja karjäärimeessi modereerib **Mikk Saarela**.

* Pakume **puulõhkumisteenust** halumasina, samas **müüa**
küttepuid. Tel. 5340 8138 Rein

* **Koost Muhu resto võtab suvehooajaks tööle** kokkasid, teenindajaid
ja koristaja-nõudepesijaid. Tel 5021 391, toomas@koost.ee

Terakesi siit ja sealt

Ilmunud on Enda Naabri uus
luule valikukogu „**Loodusjõud**”,
kirjutas 24. jaanuari Meie Maa.
Enda 36. raamat on pühendatud
tütar Tiinale. “Enda värsiridades
liigutakse alati metsa- või niidu-
teedel ja -radadel, mitte kunagi
linnatänavatel ega asfalteeritud
autoteedel,” tõdes arvustaja.

Emakeelepäeva tähistamise
mõttest pajas Enda Naaber 21.
veebruari Meie Maas, tehes
õpilastele konkreetse ettepaneku
kirjutada emakeelepäeval murde-
keelne tekst või luuletus ja osaleda
Saaremaa raamatuklubi korral-
dataval vabateemalisel võistlusel.
(Saata: murdevõistlus, Uus tn 38-
12, Kuressaare 93814. Tähtaeg on
15. aprill.)

Liiva Raamatukogu on avatud: T,
N 8.30 – 18.00; K, R 9.30 – 17.00;
L 8.30 – 13.00.

Urmas Viigi ja Kadri Tüüri
raamat „**Muhu Inglid**” valiti 25
kõige kaunima 2016. aastal ilmunud
Eesti raamatu sekka, kuulutas 15.
veebruari Saarte Hääl. “Muhu
Inglid” on rahvapärilisest inspi-
reeritud monumentaalses for-
maadis pildiraamat, mis jutustab
seitsme Ingli-nimelise naise lood.
Urmas Viigi pildikeel toetub Muhu
ornamentikale. 25 kaunistat raa-
matut esindavad Eestit maailma
kaunistate raamatute konkursil
Leipzigis ja Frankfurdi raamatu-
messil. Urmas Viigi illustreeritud
raamatud on konkursil mitmel
korral varemgi 25 kauneima sekka
valitud.

Hellamaa Raamatukogu on
avatud: T, K 9 - 15; N 10 - 18; R, L
9 - 13.

Küttepuud:

3-meetrised koos koju toomisega 18 eur/ruum. Halupuud: 30 cm – 32 eur/ruum

35 cm – 30.- eur/ruum, 45-60 cm 28.- eur/ruum. Hind sisaldab kojutoomist alates kümnest ruumist. Võimalik tellida konteinerisse laotud küttepuid. Pakume kompleksiga küttepuude saagimis- ja lõhkumisteenust

Saematerjal:

Müüme kuiva saematerjali. Servamata lepa, haava, tamme, pärna, saare ja jalaka planku ning lauda. Aialatid männist ja haavast pikkus 3 meetrit. Aiapostid tammest, erinevad pikkused. Toodame vastavalt tellija soovile punn- ja põrandalauda erinevatest puuliikidest. Võimalik tellida poolpalgi mooduleid kuuride ja saunade ehituseks.

Tehnika:

Roomikekskavaator, kopplaadur, minilaadur, kallur-furgoon ja metsaveoautod ja palju erinevat põllumajandus ning metsatehnikat.

Meie masinaparki on lisandunud kaks uut masinat. Minilaadur Avant, mis mahub igale tööplatsile, võimalik kasutada ka siseruumides ning kahjustab pinnast minimaalselt. Masinal on palju erinevaid töövahendeid. Kevadiseks metsseakahjustuste tasandamiseks on parim tööriist masinale paigaldatav vedrupiidega raudreha ning tasandusrest. Masina rendihind 22.-/h.

Pinnase-ja kännufrees, millega on kiirelt ja efektiivselt võimalik võsastunud või ebatasasane maa muuta murutraktoriga niidetavaks alaks. Seade sobib ka kitsaste külavaheteede freesimiseks ja tasandamiseks. Meetrise läbimõõduga tammekännu pinnasega tasaseks freesimisele kulub 5 minutit, purustab ka juured 20 cm sügavusel pinnases. Hind kujuneb vastavalt töömahule.

Haljastus:

Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks. 10 eur / tonn
Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur / tonn

Hobusesõnniku ja turbaga segatud kasvumuld 25 eur / tonn
Tänavakivi müük ja paigaldus, kivi hind alates (5.- m2)
Erineva fraktsiooniga killustikud, liiv ja kruus ning graniitkillustik.
Teede ja platside ehituseks freesasfalt.

Teostame:

Settekaevude tühjendust, teede väljakute ja aedade ehitus.

Rohkem infot: www.muhavarahaldus.ee

Info ja tellimine: 50 97 679 või 53 00 25 20

Kirikuteated**EELK Muhu Katariina kogudus**

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 10 Liival eakate hooldekeskuses, kui pole teatatud teisiti.

Koguduse hooldajaõpetaja
Hannes Nelis, tel 529 1881
hannes.nelis@eelk.ee

Kurbusega teatame
EMILIA PÜI (sünd. LÄKS)
8.12.1922 - 24.2.2017
lahkumiseks.
Leinavad lähedased

EAÕK**Rinsi Neitsi Maria Kaasani Pühakuju kogudus**

11. märts Vanemate laupäev:
Kõikide uinunud vanemate mälestamine Suure paastu ajal.
kl 10.00 – Jumalik liturgia.

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

18. märts Vanemate laupäev:
Kõikide uinunud vanemate mälestamine Suure paastu ajal.
kl 10.00 - Jumalik liturgia.
Teenib preester Toivo Treima,
tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

8. veebruaril 48-aastane **Jaak Suu**.
14. veebruaril 83-aastane **Vilma Vapper**.

Tunne kaasa omastele!

Jürikuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Arvet Kõrv	93 (28.4)
Manivald Äkke	90 (28.4)
Helja Sooäär	88 (18.4)
Leida Kesküla	88 (25.4)
Laine Ait	87 (19.4)
Manivald Piipuu	85 (16.4)
Aino Puu	83 (22.4)
Oodet Liblik	82 (26.4)
Lilja Keinast	81 (18.4)
Meeli Kramm	75 (4.4)
Mare Korv	75 (12.4)
Meida Mägi	75 (18.4)
Elle Aljandi	70 (14.4)
Asti-Silva Auväär	70 (20.4)
Taavi Kokk	70 (21.4)

Luule Laaneväli	65 (26.4)
Silvi Vesiloik	65 (29.4)
Valve Mereäär	60 (3.4)
Aadu Mereäär	60 (5.4)
Reet Kadakas	60 (23.4)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Tehnoülevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ülevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autode sisepesu**Autoremont**

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Muruniidukite ja trimmerite hoiustamine ning hooldus

52 737 75 – alan@collester.ee

Ehitusteenused

Üldehitustööd, kanalisatsiooni- ja torutööd, elektritööd

Teehõõvli teenus

Ekskavaator-laaduri teenus
JCB 4CX + erinevad kaevekopad + hüdrovasar

Transport (kraana + kallur)**Minitraktori teenus**

Avant 520 + erinevad agregaadid

Sõelutud mulla, killustiku, liiva, paekivi ja raudkivi müük

Haagiste rent

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Asume Soonda külas vanas laudakompleksis.

Piiri Taaskasutuskeskus avas oma uue hooaja 1.märtsil.

1. - 4. märtsil avatud 10-17. Kõik riidepuudel olevad riided 1 euro.

Alates 6. märtsist oleme avatud E, T, R, L kell 10-17.

Rõõmsa taasnägemiseni!

Korstnapühkija A. Vaha, teenus koos redeliga küttekollete, korstende parandustööd
info: 5668 4705 või e-kirjaga: akgetmer@gmail.com

* Ostan **vanema mootorratta**. Komplektus ei ole oluline. Võib pakkuda ka varuosasid. Tel. 5139 893.

Aprilli Muhulase materjalid on teretulnud **31. märtsi** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muu.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muu.ee
Trükinud Saaremaa Trükikoda 450 eks.
Hind 30 eurosent